

en er was hun dus ook geen zender meegegeven – hun taak was, contacten te leggen met Nederlanders die tot medewerking aan sabotage bereid waren, en vervolgens naar Engeland terug te keren. Sporre verdronk toen hij eind oktober of begin november '41 (samen met MI-6 agent Schrage) de Noordzee trachtte over te steken, Homburg verborg zich in februari '42 samen met twee vrienden, J. J. C. Buizer en J. H. M. de Haas, aan boord van een IJmuidense trawler, kwam op volle zee te voorschijn en dwong de bemanning, koers te zetten naar Engeland.

In de herfst van '41 had Laming een kleine tien kandidaat-agenten in opleiding. Drie hunner kwamen tot de conclusie dat bij die opleiding onvoldoende veiligheidsmaatregelen in acht genomen werden. 'De *security* op de trainingsscholen (was)', zo vertelde een van de drie, mr. B. ter Haar, aan de Enquêtecommissie,

'slecht. Wij hadden telkens vakantieperioden van enige dagen, omdat die scholen niet aansloten, en dan werden wij vaak in Londen losgelaten, met het gevolg, dat feitelijk alle mensen zich vrolijk te buiten gingen, wat de kans groot maakte dat zij andere Hollanders tegen het lijf liepen en door drank of andere dingen teveel zouden zeggen. Daarop hebben wij gewezen, maar daaraan is nooit veel gedaan. Verder hadden wij schuilnamen. Ik heette daar 'van Straten', maar ik kreeg geregeld brieven overgelegd in tegenwoordigheid van anderen waarop 'ter Haar' stond.'

Ook over hun 'aankleding' was ter Haar ontevreden:

'Ik moest een hoed hebben als ik naar de overkant ging. Die werd gekocht in een Engelse winkel en daar stond 'Piccadilly' of 'Mr. Smith' in gegraveerd. Ik moest een pak hebben en dat werd in een Engelse winkel gekocht en daar werd een dingetje ingenaaid met 'Peek en Cloppenburg', zoals door Peek en Cloppenburg¹ vroeger nooit gedaan werd.'²

Wat SOE deed, maakte op ter Haar de indruk van 'amateurswerk'.³ Zijn twee makkers en hij drongen op verbetering aan, kregen toen van een majoor van de *security*-afdeling van SOE te horen dat zij, aldus ter Haar, 'hoogst ondisciplinair handelden door aan de leiding eisen te stellen'⁴ – ter Haar en een van de twee anderen werden naar een strafkamp in Schotland overgebracht waar men hen maandenlang vasthield. De derde man was vermoedelijk in staat, Nederlandse autoriteiten te waarschuwen – in elk

¹ Een bekend Amsterdams kledingmagazijn. ² Getuige B. ter Haar, *Enq.*, dl. IV c, p. 664 (daar staat 'Mr. Smit' – wij nemen aan dat ter Haar 'Smith' gezegd heeft).

³ A.v. ⁴ A.v.